Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2021. gada 14. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība – LESD 325. pants – Cīņa pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām – Konvencija par Savienības finanšu interešu aizsardzību – Jēdziens "krāpšana" – Pārkāpjošā rīcība projekta ilgtspējas nodrošināšanas posmā

Lietā C-360/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Argeş* (Ardžešas apgabaltiesa, Rumānija) iesniedza ar 2020. gada 4. augusta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 4. augustā, tiesvedībā

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administrației, iepriekš – *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administrației Publice*,

pret

NE,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: septītās palātas priekšsēdētājs J. Pasers [J. Passer], kas pilda astotās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un N. Vāls [*N. Wahl*] (referents),

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Ministerul Lucrărilor Publice Dezvoltării şi Administrației*, iepriekš – *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administrației Publice* vārdā – *I. Ştefan*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *J. Baquero Cruz*, *L. Mantl* un *I. Rogalski*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 4. panta 3. punktu, skatītu kopā ar LESD 325. panta 1. un 2. punktu, Konvencijas, kas izstrādāta uz Līguma par Eiropas Savienību K.3. panta pamata par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību un kas parakstīta Briselē 1995. gada 26. jūlijā (OV 1995, C 316, 49. lpp.; turpmāk tekstā – "*PIF* konvencija"), 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kā arī Padomes Regulas (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV 2006, L 210, 25. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 16. jūnija Regulu (ES) Nr. 539/2010 (OV 2010, L 158, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 1083/2006"), 57. panta 1. un 3. punktu un 98. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar prasību, ko cēla *Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administraţiei* (Publisko būvdarbu, attīstības un pārvaldes ministrija, Rumānija), agrāk saukta par *Ministerul Dezvoltării Regionale şi Administraţiei Publice* (Reģionālās attīstības un valsts pārvaldes ministrija, Rumānija) (turpmāk tekstā – "ministrija"), par rīkojumu, ar kuru prokuratūra ir izbeigusi kriminālprocesu pret NE par noziedzīgiem nodarījumiem saistībā ar līdzekļu piesavināšanos no Eiropas Savienības vispārējā budžeta.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

PIF konvencija

3 *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"1. Krāpšanai, kas ietekmē Eiropas Kopienu finanšu intereses, šīs Konvencijas nozīmē ir jāsatur šādas pazīmes:

a) attiecībā uz izdevumiem, jebkura apzināta darbība vai bezdarbība attiecībā uz:

– viltotu, nepareizu vai nepilnīgu apgalvojumu vai dokumentu lietošanu vai uzrādīšanu, kā rezultātā ir notikusi nelikumīga piesavināšanās vai pretlikumīga līdzekļu paturēšana no Eiropas Kopienu Kopbudžeta fondiem vai budžetiem, kurus administrē Eiropas Kopienas, vai kurus administrē Eiropas Kopienu vārdā,

– informācijas neizpaušanu, tādējādi pārkāpjot īpašu pienākumu, kam ir tādas pašas sekas,

– līdzekļu ļaunprātīgu izmantošanu, kas neatbilst mērķiem, kam šie līdzekļi tika sākotnēji piešķirti;

[..]."

Regula Nr. 1083/2006

4 Regulas Nr. 1083/2006 2. panta "Definīcijas" 7. punktā ir noteikts:

"Šajā regulā termini lietoti turpmāk norādītajā nozīmē:

[..]

7) "neatbilstība": jebkurš Kopienas tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Eiropas Savienības vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu."

5 Šīs regulas 57. panta "Darbību ilgums" 1. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalsts vai vadošā iestāde nodrošina to, ka darbība, kas saistīta ar ieguldījumiem infrastruktūrā vai produktīviem ieguldījumiem, turpina saņemt fondu atbalstu vienīgi tad, ja tajā piecos gados pēc darbības pabeigšanas nav veiktas būtiskas pārmaiņas, ko izraisījušas infrastruktūras atsevišķas daļas īpašumtiesību veida maiņa vai produktīvās darbības pārtraukšana vai pārmaiņas, un kas ietekmē tās būtību vai īstenošanas nosacījumus vai sniedz uzņēmumam vai publiskai struktūrai nepamatotas priekšrocības.

ESF atbalstāmās darbības ir uzskatāmas par tādām, kas vairs nevar turpināt saņemt šo atbalstu, tikai tad, ja uz tām attiecas saistības par ieguldījuma saglabāšanu saskaņā ar piemērojamiem noteikumiem par valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta nozīmē un ja tajās ir veiktas būtiskas pārmaiņas, ko izraisījusi produktīvās darbības pārtraukšana minētajos noteikumos paredzētajā laika periodā.

Dalībvalstis var samazināt pirmajā daļā noteikto termiņu līdz trim gadiem mazo un vidējo uzņēmumu ieguldījumu saglabāšanas gadījumā."

6 Minētās regulas 98. pants "Dalībvalstu veiktās finanšu korekcijas" ir formulēts šādi:

"1. Pirmām kārtām dalībvalstu pienākums ir izmeklēt neatbilstības, pamatojoties uz jebkurām ievērojamām atkāpēm, kas attiecas uz darbību vai darbības programmu īstenošanas vai kontroles būtību vai apstākļiem un veicot vajadzīgās finanšu korekcijas.

2. Dalībvalsts veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar konkrētām vai sistemātiskām neatbilstībām, kas konstatētas darbībās vai darbības programmās. Dalībvalsts veiktās korekcijas izpaužas kā visa vai daļēja valsts ieguldījuma darbības programmā atcelšana. Dalībvalsts ņem vērā neatbilstību būtību un nopietnību un Fondam nodarītos finanšu zaudējumus.

Šādi atbrīvotos līdzekļus no fondiem dalībvalstis līdz 2015. gada 31. decembrim var atkārtoti izmantot attiecīgajai darbības programmai atbilstīgi 3. punktā minētajiem nosacījumiem.

[..]

3. Saskaņā ar 2. punktu atcelto ieguldījumu nedrīkst vēlreiz izmantot darbībai vai darbībām, kas ir korekcijas priekšmets, ne arī tur, kur ir veikta sistemātisku neatbilstību finanšu korekcija attiecībā uz norisošām darbībām visā tajā prioritārajā virzienā vai daļā no tā, kur notikusi sistemātiskā neatbilstība.

4. Sistemātiskas neatbilstības gadījumā dalībvalsts paplašina izmeklēšanu, to attiecinot uz visām darbībām, kas varētu būt ietekmētas."

Rumānijas tiesības

7 2000. gada 8. maija *legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție* (Likums Nr. 78/2000 par korupcijas darbību novēršanu, atklāšanu un apkarošanu), kurā grozījumi izdarīti ar *legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal* (Likums Nr. 187/2012, ar ko īsteno Likumu Nr. 286/2009 par kriminālkodeksu), 18.[1] panta 1. punktā (turpmāk tekstā – "Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punkts") ir noteikts:

"Par viltotu, nepareizu vai nepilnīgu paziņojumu vai dokumentu lietošanu vai uzrādīšanu, kuras rezultātā nepamatoti tiek iekasēti Eiropas Savienības vispārējā budžeta vai tās pārvaldīto vai tās vārdā pārvaldīto budžetu līdzekļi, soda ar brīvības atņemšanu no diviem līdz septiņiem gadiem un dažu tiesību atņemšanu."

8 2011. gada 29. jūnija *Ordonanța de urgență nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora* (Valdības ārkārtas rīkojums Nr. 66/2011 par tādu pārkāpumu novēršanu, konstatēšanu un sodīšanu, kas saistīti ar Eiropas līdzekļu un/vai ar to saistīto valsts publisko līdzekļu saņemšanu un izmantošanu) 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts:

"Šajā ārkārtas rīkojumā "krāpšana" ir noziedzīgs nodarījums, kas izdarīts saistībā ar Eiropas līdzekļu un/vai ar to saistīto valsts līdzekļu iegūšanu vai izmantošanu un kas ir sodāms saskaņā ar Kriminālkodeksu vai citiem speciālajiem likumiem."

9 Šī rīkojuma 26. pantā ir noteikts:

"Izņemot gadījumus, kad starptautiskajos publiskā ziedotāja noteikumos ir paredzēts citādi, iestāde, kuras kompetencē ir Eiropas līdzekļu pārvalde, apņemas sagatavot protokolus par pārkāpumu konstatēšanu un budžeta prasījumu noteikšanu, piemērojot 20. un 21. pantu, ja:

a) uzraudzības posmā tā konstatē, ka projektā nav ievērotas ilgtspējas nodrošināšanas prasības, kas paredzētas piemērojamajā tiesiskajā regulējumā;

b) beidzoties uzraudzības laikposmam, tā konstatē, ka no Eiropas līdzekļiem vai ar tiem saistītajiem valsts publiskajiem līdzekļiem finansēto projektu rādītāji/mērķi nav tikuši pilnībā īstenoti vai ir tikuši īstenoti daļēji."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 Pamatlieta attiecas uz projekta "Mănăstirea Cetățuia Negru Vodă – Legendă și tradiție" (*Cetățuia* klosteris, *Negru Vodă* – leģenda un tradīcijas) īstenošanas nosacījumiem. Šis projekts tika līdzfinansēts no Eiropas līdzekļiem saskaņā ar finansēšanas līgumu, un līdzekļu saņēmējs ir *Unitatea Administrativ Teritorială C.* (C teritoriālā administratīvā vienība, Rumānija), ko pārstāv mērs NE.

11 Šajā līgumā tostarp bija paredzēts, ka saņēmējs no saviem līdzekļiem laikposmā pēc projekta īstenošanas, proti, projekta ilgtspējas nodrošināšanas posmā, veic tādu reklāmas materiālu kā skrejlapas, pastkartes, brošūras, fotoalbumi un tūrisma ceļveži iespiešanu un izplatīšanu, lai nodrošinātu projekta reklāmu.

12 Saņēmējs iesniedza, pirmkārt, ziņojumu par ieguldījuma ilgtspējas nodrošināšanu un, otrkārt, ziņojumu par reklāmas materiālu izplatīšanu.

13 Ministrija uzskatīja, ka pastāv pretrunas starp šo ziņojumu saturu un pierādījumiem, ko saņēmējs bija iesniedzis pārbaudes uz vietas laikā. Lai gan pēdējais minētais esot paziņojis, ka ir īstenojis un izplatījis reklāmas materiālus atbilstoši līgumam, viņš neesot varējis to pietiekami pamatot, tādējādi, pēc ministrijas domām, rodoties pamatotas aizdomas par iesniegto dokumentu pareizību. Līdz ar to ministrija apgalvo, ka tai ir stingras norādes par viltotu, nepareizu vai nepilnīgu paziņojumu vai dokumentu uzrādīšanu.

14 Pēc ministrijas pieteikuma *Parchetul de le pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul teritorial Piteşti* (Augstās kasācijas tiesas prokuratūra – Valsts pretkorupcijas direkcija – Pitešti teritoriālais dienests, Rumānija) 2017. gada 14. februārī uzsāka kriminālprocesu saistībā ar iespējamu Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punktā norādīto noziedzīgo nodarījumu, proti, ļaunticīgu viltotu, nepareizu vai nepilnīgu paziņojumu vai dokumentu lietošanu vai uzrādīšanu, kā sekas ir nepamatota Eiropas Savienības vispārējā budžeta līdzekļu saņemšana.

15 Ar 2017. gada 12. maija rīkojumu *Direcţia Naţională Anticorupţie – Serviciul teritorial Piteşti* (Valsts pretkorupcijas direkcija – Pitešti teritoriālais dienests, Rumānija) uzsāka kriminālvajāšanu *in rem* sakarā ar Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punktā norādīto noziedzīgo nodarījumu.

16 2019. gada 1. augustā prokurors izdeva rīkojumu par lietas izbeigšanu, uzskatīdams, ka Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punktā minēto faktu esamība nav pierādīta. Šī lēmuma pamatojumam tas vispirms norādīja, ka saskaņā ar finansēšanas līguma noteikumiem darbības, kas paredzētas, lai nodrošinātu tūrisma veicināšanas darbības saglabāšanu un turpināšanu piecu gadu laikā pēc projekta īstenošanas, tostarp reklāmas materiālu iespiešana un izplatīšana, tiek finansētas nevis ar Savienības budžeta atbalstu, bet no saņēmēja paša budžeta.

17 Tālāk tas norādīja, ka ziņojumus, kuru satura precizitāti apstrīd ministrija, saņēmējs nosūtīja pēc projekta slēgšanas *ex-post* kontroles ietvaros. Tomēr prokurors uzskata, ka objektīvie elementi, kas veido Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punktā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, nav izpildīti, jo šajā gadījumā nav cēloņsakarības starp dokumentu uzrādīšanu vai lietošanu un nepamatotu Eiropas līdzekļu saņemšanu. Līdz ar to prokurors uzskata, ka Eiropas līdzekļu saņemšana notika projekta īstenošanas laikposmā un tā nebija atkarīga no to dokumentu uzrādīšanas, kas attiecas uz projekta ilgtspējas nodrošināšanas posmu, un līdz ar to nevar uzskatīt, ka tā ir kaitējusi Savienības budžetam.

18 2019. gada 29. augustā ministrija vērsās pie *Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie – Direcţia Naţională Anticorupţie* (Augstā kasācijas tiesa – Valsts pretkorupcijas direkcija, Rumānija) prokuratūras virsprokurora ar sūdzību par minēto lēmumu izbeigt lietas izskatīšanu, norādot, ka tas ir prettiesisks un nepamatots. Šī sūdzība tika noraidīta kā nepamatota.

19 Šādos apstākļos ministrija cēla prasību *Tribunalul Argeş* (Ardžešas apgabaltiesa, Rumānija) pret 2019. gada 1. augusta rīkojumu izbeigt lietas izskatīšanu.

20 Pamatojot savu prasību, ministrija apgalvo, ka dokumentu, kuros ir ietverta nepareiza informācija, uzrādīšana pēc projekta īstenošanas laikposma var būt Likuma Nr. 78/2000 18.[1] panta 1. punktā paredzētais noziedzīgais nodarījums. Tā uzskata, ka Savienības budžeta līdzekļu nepamatota iekasēšana, kas izriet no šo dokumentu iesniegšanas, ir jāizvērtē, ņemot vērā finansēšanas līgumā paredzētos nosacījumus, līdz ar to darbības, kas attiecas uz ilgtspējas nodrošināšanas posmu, pat ja tās ir veiktas pēc projekta faktiskās īstenošanas, ietilpst līguma ietvaros un tā spēkā esamības laikposmā.

21 Šādos apstākļos *Tribunalul Argeş* (Ardžešas apgabaltiesa, Rumānija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai jēdziens "krāpšana, kas ietekmē [Eiropas Savienības] finanšu intereses", kurš minēts [*PIF* konvencijas] 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ietver noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts, lai radītu iespaidu, ka tiek ievēroti Regulas Nr. 1083/2006 57. panta 1. punkta noteikumi, nolūkā novērst to, ka dalībvalsts piemēro 57. panta 3. punkta noteikumus kopsakarā ar šīs regulas 98. pantā noteikto, vai tomēr tikai noziedzīgu nodarījumu, kas izdarīts līdz projekta īstenošanas posma pabeigšanai, izslēdzot nodarījumus, kas izdarīti tā ilgtspējas nodrošināšanas posmā?

2) Vai Savienības tiesības, konkrēti, LES 4. panta 3. punkts kopsakarā ar LESD 325. panta 1. un 2. punktu un [*PIF* konvencijas] 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu – var tikt interpretētas tādējādi, ka tām ir pretrunā gan tāda valsts tiesību norma, kura neļauj sodīt personu, kas apsūdzēta noziedzīgā nodarījumā, kurš izdarīts laikposmā pēc projekta īstenošanas posma pabeigšanas, proti, tā ilgtspējas nodrošināšanas posmā, sakarā ar saistībām, ko šī persona uzņēmusies ar finansēšanas līgumu, gan tāda valsts tiesību normas interpretācija, saskaņā ar kuru krāpšanas, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses, jēdziens neietver arī finansējuma saņēmēja nelikumīgu rīcību projekta ilgtspējas nodrošināšanas posmā sakarā ar saistībām, ko viņš uzņēmies ar finansēšanas līgumu, neatkarīgi no līdzekļu vai summu, ko saņēmējs izmantojis projekta ilgtspējas nodrošināšanai, izcelsmes avota, tas ir, saņēmēja paša resursi vai [Savienības] fondu līdzekļi?"

Tiesvedība Tiesā

22 Lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu *Tribunalul Argeş* (Ardžešas apgabaltiesa) lūdza šā sprieduma pamatā esošo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīt paātrinātā tiesvedība saskaņā ar Tiesas Reglamenta 105. pantu. Sava lūguma pamatojumam šī tiesa būtībā norādīja, ka pamatlietā pastāv risks, ka beigsies krimināltiesvedības noilguma termiņš pamatlietā.

23 Reglamenta 105. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Tiesas priekšsēdētājs pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai, izņēmuma kārtā, pēc savas ierosmes un pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokāta uzklausīšanas var nolemt lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā, piemērot paātrinātu tiesvedību.

24 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka šāda paātrināta tiesvedība ir procesuāls instruments, kas ir paredzēts ārkārtas situācijas risināšanai (spriedums, 2021. gada 20. aprīlis, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 Šajā gadījumā 2020. gada 14. septembrī Tiesas priekšsēdētājs, uzklausījis tiesnesi referentu un ģenerāladvokātu, nolēma, ka pieteikums par lietas izskatīšanu paātrinātā tiesvedībā nav jāapmierina, jo lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pietiekamu pierādījumu par ārkārtas apstākļiem, kas varētu pamatot to, ka attiecībā uz lēmumu par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jālemj īsos termiņos. Proti, iesniedzējtiesa sava lūguma pamatojumam ir tikai norādījusi faktu rašanās datumu un citējusi valsts tiesību normas, kas piemērojamas jautājumā par krimināltatbildības noilgumu, nelemjot par šo tiesību normu piemērošanu pamatlietā.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais jēdziens "krāpšana, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses" ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver nepatiesu vai nepareizu paziņojumu lietošanu, kuri iesniegti pēc projekta, kas saņem finansējumu, īstenošanas, radot iespaidu, ka tiek ievēroti projekta ilgtspējas nodrošināšanas posma laikā paredzētie pienākumi.

27 Saskaņā ar *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta formulējumu "krāpšana, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses" izdevumu jomā ir jebkāda apzināta darbība vai bezdarbība saistībā ar viltotu, nepareizu vai nepilnīgu paziņojumu vai dokumentu lietošanu vai uzrādīšanu, kā rezultātā tiek saņemti vai nepamatoti aizturēti no Savienības budžeta iegūti līdzekļi.

28 Tādējādi *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā "krāpšana, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses", attiecas ne tikai uz līdzekļu no Savienības budžeta iegūšanu, bet arī nepamatotu aizturēšanu. Līdz ar to krāpšana, kuras mērķis ir nelikumīgi aizturēt līdzekļus, var izpausties kā paziņošanas pienākuma neizpilde pēc minēto līdzekļu saņemšanas.

29 Līdz ar to *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais jēdziens "krāpšana, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses", noteikti ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir ietverta apzināta tādu viltotu vai nepareizu paziņojumu lietošana, kuri iesniegti pēc projekta, kas saņem finansējumu, īstenošanas, radot iespaidu, ka tiek ievēroti finansēšanas līgumā projekta ilgtspējas nodrošināšanas posmam paredzētie pienākumi – lai nepamatoti aizturētu no Savienības budžeta nākošus līdzekļus. Tādējādi tas attiecas uz visu laikposmu, kurā finansēšanas līgums uzliek saistības saņēmējiem, ieskaitot ilgtspējas nodrošināšanas posmu.

30 Turklāt līdzekļu izcelsmei, kas tiek izmantoti, lai izpildītu finansēšanas līgumā paredzēto pienākumu, nav nozīmes, jo minētā pienākuma ievērošana ir nosacījums līdzekļu no Savienības budžeta piešķiršanai un paturēšanai.

31 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo jautājumu ir jāatbild šādi: *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais jēdziens "krāpšana, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses", ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver viltotu vai nepareizu paziņojumu uzrādīšanu pēc projekta, kuram ir saņemts finansējums, īstenošanas, lai radītu iespaidu par ilgtspējas nodrošināšanas posma laikā paredzēto pienākumu ievērošanu.

Par otro prejudiciālo jautājumu

32 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai ir pienākums valsts tiesību normas interpretēt atbilstoši pienākumiem, kas izriet no LESD 325. panta 1. un 2. punkta, skatītiem *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta gaismā.

33 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms jāatgādina, ka Savienības tiesību pārākuma princips uzliek visām dalībvalstu iestādēm pienākumu nodrošināt pilnīgu iedarbību dažādām Savienības tiesību normām, jo dalībvalstu tiesības nevar ietekmēt šīm dažādajām normām atzīto iedarbību minēto valstu teritorijā (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Šajā ziņā ir jānorāda, ka valsts tiesību atbilstīgas interpretācijas princips, uz kuru pamatojoties valsts tiesai ir pienākums valsts tiesības interpretēt pēc iespējas atbilstīgi Savienības tiesību prasībām, ir raksturīgs Līgumu sistēmai, jo tas ļauj valsts tiesai savas kompetences ietvaros nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu iedarbīgumu, iztiesājot tajā iesniegto lietu (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Līdz ar to iesniedzējtiesai šajā gadījumā būs jāizvērtē, vai valsts tiesības var tikt interpretētas tādējādi, ka tās attiecas ne tikai uz līdzekļu iegūšanu, bet arī uz to nepamatotu aizturēšanu, ja tā var būt *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā definētā krāpšana saistībā ar Savienības finanšu interesēm.

36 Turpinot – šajā sakarā ir jānorāda, ka LESD 325. panta 1. un 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums sasniegt precīzu rezultātu atturošu un efektīvu pasākumu veikšanā, kā arī pienākums veikt tādus pašus pasākumus krāpšanas, kas apdraud Savienības finanšu intereses, apkarošanai, kādus tās veic, lai apkarotu krāpšanu, kas apdraud viņu pašu finanšu intereses, un kuriem nav izvirzīti nekādi nosacījumi. Līdz ar to saskaņā ar Savienības tiesību pārākuma principu attiecībā uz dalībvalstu tiesībām šīs tiesību normas sekas ir tādas, ka jebkuras pastāvošas valsts tiesību normas, kas ir pretrunā esošajam valsts tiesiskajam regulējumam, *ipso jure* nav piemērojamas no to stāšanās spēkā brīža (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 8. septembris, *Taricco* u.c., C-105/14, EU:C:2015:555, 51. un 52. punkts).

37 Līdz ar to, ņemot vērā atbildi, kas sniegta uz pirmo prejudiciālo jautājumu, tāda valsts tiesību interpretācija – saskaņā ar kuru paziņojumi, ko var kvalificēt kā "krāpšanu" Savienības tiesību izpratnē, var tikt īstenoti tikai tad, ja tie ir izdarīti nevis ilgtspējas nodrošināšanas laikposmā, bet projekta izpildes laikā, – neatkarīgi no izmantoto līdzekļu izcelsmes nav pietiekama un līdz ar to ir pretrunā pienākumiem, kas izriet no Savienības tiesībām, jo tā rada risku, ka tiks kavēta efektīvu un atturošu sankciju pieņemšana attiecībā uz pārkāpumiem, kas ietekmē Savienības finanšu intereses.

38 Visbeidzot, veicot valsts tiesību normu atbilstīgu interpretāciju, iesniedzējtiesai ir arī jārūpējas par to, lai tiktu ievērotas attiecīgo personu pamattiesības un tiktu novērsts, ka šīm personām tiek piemērotas sankcijas, kuras tām nebūtu piemērojamas, ja šīs valsts tiesību normas būtu piemērotas saskaņā ar pienākumiem, kas izriet no noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības principa krimināltiesībās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 8. septembris, *Taricco* u.c., C-105/14, EU:C:2015:555, 53. punkts).

39 Tādējādi, ja valsts tiesas uzskata, ka atbilstoša valsts tiesību normu interpretācija ir pretrunā noziedzīgo nodarījumu un sodu likumības principam, tām šis pienākums nebūtu jāpilda, pat ja tā ievērošana valstī ļautu novērst situāciju, kas nav saderīga ar Savienības tiesībām. Tātad valsts likumdevējam ir jāveic vajadzīgie pasākumi (šajā nozīmē skat. spriedumu 2017. gada 5. decembris, M.A.S. un M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, 61. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

40 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai ir pienākums valsts tiesību normas interpretēt atbilstoši pienākumiem, kas izriet no LESD 325. panta 1. un 2. punkta, skatītiem *PIF* konvencijas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta gaismā, ja vien šāda interpretācija neizraisa likumpārkāpumu un sodu likumības principa pārkāpumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

41 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

1) **Konvencijas, kas izstrādāta uz Līguma par Eiropas Savienību K.3. panta pamata par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību un kas parakstīta Briselē 1995. gada 26. jūlijā, 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais jēdziens "krāpšana, kas ietekmē [Eiropas Savienības] finanšu intereses", ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver viltotu vai nepareizu paziņojumu uzrādīšanu pēc projekta, kuram ir saņemts finansējums, īstenošanas, lai radītu iespaidu par ilgtspējas nodrošināšanas posma laikā paredzēto pienākumu ievērošanu.**

2) **Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesai ir pienākums valsts tiesību normas interpretēt atbilstoši pienākumiem, kas izriet no LESD 325. panta 1. un 2. punkta, skatītiem Konvencijas, kas izstrādāta uz Līguma par Eiropas Savienību K.3. panta pamata par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību un kas parakstīta Briselē 1995. gada 26. jūlijā, 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta gaismā, ja vien šāda interpretācija neizraisa likumpārkāpumu un sodu likumības principa pārkāpumu.**

[Paraksti]